

DESCOBREIX LES XEMENEIES DEL CENTRE DE SABADELL

La ciutat de Sabadell va ser pionera en la Revolució Industrial de Catalunya, encapçalant el sector tèxtil. Va ser de les primeres ciutats llaneres del Sud d'Europa i una de les ciutats industrials més importants. Per això va rebre el sobrenom de la "Manchester Catalana". Aquest procés d'industrialització ha deixat una petjada profunda en la memòria col·lectiva de la ciutat i també un llegat patrimonial d'alt valor cultural, arquitectònic i històric. Les xemeneies són part del patrimoni industrial que resta a la ciutat després que s'enderroquessin la majoria de fàbriques i vapors als quals pertanyien. Es conserven xemeneies disperses en el teixit urbà i en l'àmbit del riu Ripoll. En aquesta ruta es poden veure nou xemeneies que hi ha pel centre de Sabadell i constitueixen tot un museu a l'aire lliure.

Ajuntament de
Sabadell

visit**Sabadell**

Museu d'Història
de Sabadell

Turisme
Vallès
Occidental

XATIC
XARXA DE TURISME INDUSTRIAL DE CATALUNYA

Costa
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Treball

<http://tus.es>

www.fgc.cat

www.rodaliesdecatalunya.cat

Temps aproximat del recorregut: hora i mitja
(només inclou les visites exteriors dels edificis)
Distància del recorregut: 2,3 km a peu

Oficina de Turisme

C. del Pedregar, 13

08202 Sabadell

+34 656 194 292

www.visitsabadell.com

oficinaturisme@ajsabadell.cat

[@sbdturisme](https://www.instagram.com/sbdturisme)

**Ruta de les
xemeneies**

#visit**Sabadell**

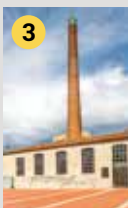
(Placa de Joan Oliu)

La xemeneia va ser construïda el 1943 segons el projecte de l'enginyer sabadellenc Antoni Forrellad , amb una alçària de 25,77 m. En aquest indret hi havia hagut un dels primers vapors de la ciutat, que va tenir diferents noms al llarg del temps. Amb els anys, s'hi va configurar la fàbrica de Ricard Soler i Cia, que a partir de 1946 es denominà Fieltros y Tejidos Industriales SA (FYTISA). Es dedicava a la indústria tèxtil lanera, a la producció de cintes de carda i feltres. L'antiga xemeneia del primer vapor es va enderrocar i es va construir l'actual, amb cos troncocònic, de planta circular, que s'aixeca sobre una base prismàtica acabada per un coronament senzill.

(Placa de Daniel Sanahuja)

El Vapor Gran del Cotó va ser una de les primeres fàbriques modernes i mecanitzades de la ciutat, una de les més grans del segle XIX i una de les que va tenir més treballadors (s. XIX i XX). Es va començar a construir el 1854 i es va acabar el 1881. Es va dedicar a la filatura de cotó i al tissatge, i més tard s'hi va afegir el blanqueig i el tint. Va deixar de produir al 1970 i va ser enderrocada entre el 2000 i 2001 per construir-hi pisos. La xemeneia, de planta circular i de cos troncoconic, s'eleva sobre una base prismàtica i és coronada per un sol anell, amb una alçada de 29.81 m.

(Carrer de Sant Pau amb carrer de Cervantes, 68)

D'ençà l'any 2001 la xemeneia del Vapor Buxeda Vell forma part del punt museístic del Museu d'Història de Sabadell dedicat a explicar el pas energètic del vapor a l'electricitat com a força motriu per a la indústria. La família Buxeda va construir el vapor entre els anys 1852 i 1854, amb seccions de corda, aprestos i acabats, rentatge i tintatge que ocupaven tota l'illa d'aquesta part de l'eixample dreta de la Rambla, fins a l'any 1896, que va fer fallida. El 1905 es va constituir La Mercantil Sabadellense, amb l'associació de creditors de l'empresa Buxeda, i van condicionar les naus del vapor per a lloguer i poder recuperar el deute, una societat que en va ser propietària fins a l'any 1989. L'any 1906 es construí l'actual xemeneia, de 38,70 metres d'alçada, i la nova sala per instal·lar-hi la màquina de vapor semifixia WOLF de 300 CV. La xemeneia, que es conserva pràcticament sencera, i l'obra d'aquesta instal·lació, van ser un projecte de l'enginyer Francesc Izard i Bas. Aquest conjunt patrimonial i museístic també forma part dels 150 elements imprescindibles del Patrimoni Industrial de Catalunya (<https://150elements.mnactec.cat/>)

La primera indústria que es va implantar en aquest indret va ser de l'any 1863, el Vapor de Josep Barella, que es va incendiar el 1864; d'aquí el nom popular de Vapor Cremat. Entre el 1884 i el 1886 s'hi va instal·lar la filatura de llana de Joan Mateu. L'any 1895 s'hi van establir els Gorina, fins al 2005, quan la fàbrica va deixar de funcionar. La xemenieja conservada, pràcticament sencera, pertany a la segona fase del vapor, bastida entre el 1886 i el 1895. Està constituïda per un cos troncocònic, de planta circular, que s'aixeca del sòl sense base diferenciada en superfície. La fàbrica va ser enderrocada per construir-hi habitatges, locals comercials, places d'aparcament i una plaça.

(Placa de Beatriu de Dia)

De les xemeneies conservades a Sabadell és la més recent, de l'any 1962. Es conserva sencera i és obra de l'enginyer Arnau Izzard i Llunch. La fàbrica a la qual pertanyia es dedicava a la indústria tèxtil, la filatura d'estam, el tissatge i els tints, i va ser enderrocada l'any 1992. Està constituïda per un cos de forma troncoconòica, de planta circular, que s'aixeca sobre una base prismàtica i és acabada per un coronament senzill. Té una alçària de 26,14 m.

(Placa de Dolors Miralles)

La xemeneia d'aquesta fàbrica, construïda el 1923 segons un projecte de l'enginyer sabadellenc Miquel Samper i Oriach, té una alçària de 23,57 m. Es conserva sencera i està constituïda per un cos troncocònic, de planta circular, que s'eleva sobre una base cilíndrica, acabada per un coronament complex. Fins al 1936 va ser coneguda com la fàbrica Montllor (dedicada al tèxtil); després, com a Cooperativa de Paqueteria i Astracans. El conjunt industrial es va enderrocar el 2004.

(Plaça de Bosch i Gimpera, darrere de l'edifici del Vapor Codina)

És la xemeneia més antiga que es conserva a Sabadell, construïda l'any 1880 i projectada per l'enginyer Narcís Nunell i Sala. Està constituïda per un cos que té forma troncocònica, de planta circular, que s'eleva sobre una base que té forma de piràmide truncada i es acaba per un coronament complex format per la combinació d'anells i trams de xemeneia.

(Placa de Frederic Mompou)

Es conserva sencera. L'espai d'aquesta fàbrica es va configurar i construir al costat de l'antic Vapor d'en Rovira, entre els anys 1897 i 1920. Era dedicat a la indústria tèxtil llanera i actualment no es conserva. La xemeneia, bastida l'any 1918 i obra de l'enginyer sabadellenc Francesc Izard i Bas, és de planta circular, s'eleva sobre un sòcol circular i és acabada per un coronament complex, amb una alçària de 36,70 m.

(Placa de les Vagues)

El vapor es va començar a construir l'any 1872 i es dedicava a la indústria tèxtil llanera. Actualment només se'n conserva la segona xemeneia, de l'any 1901, obra de l'enginyer sabadellenc Manuel Folguera i Duran. Té un cos de forma troncocònica acabat amb un coronament senzill format per un anell sobresortit. L'alçada d'aquesta xemeneia és de 29,62 m.

